

[Jens Thoft]

USA til brug for junglekrigstræning. Efter 10 afstemninger, vold og terror og en stor amerikansk indpumpning af pengemidler til såkaldt vælgeruddannelse er det endelig lykkedes USA at få ophævet atomvåbenforbudet, om end ikke i overensstemmelse med forfatningen, hvilket nu er indbragt for domstolene.

Denne massive pression mod et lille folk er så hensynsløs, at spørgeren mener, at Danmark må gøre sit yderste for at gribe ind enten ved at rejse sagen på FN's generalforsamling eller ved henvendelse til Sikkerhedsråd eller Formynderskabsråd i FN.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Spørgsmålet vil blive besvaret af finansministeren på udenrigsministerens vegne.

Jens Thoft (SF):

Pressionen på Palau startede for alvor i 1973 med Kissingers rapport om muligheden for at udøve skjult indflydelse på nøgleelementer i den mikronesiske uafhængighedsbevægelse, som den hed. Den afsluttedes foreløbig med den 10. folkeafstemning inden for få år om Palaus atomvåbenfri forfatning.

USA har brugt helt uhørte metoder i form af gyldne løfter på den ene side og trusler og direkte vold på den anden side, og da Palaus frigørelse fra FN som formynderskabsområde skal gennem FN's Sikkerhedsråd, som er den myndighed, der i sidste ende kan godkende den pagt, der har været afstemning om, mellem Palau og USA, bør Danmark, fordi afstemningerne er sket efter helt uhørt pression, bl.a. fyring af $\frac{2}{3}$ af de offentligt ansatte og afbrydelse af lys og vand og belejring af parlamentet og andre kupagtige scener, herunder også mord på tilhængere af Palaus atomvåbenfrie forfatning, gribe ind ved at rejse sagen i FN og i øvrigt tage klar stilling imod de amerikanske kær- og gulerodsmetoder.

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Lad mig starte med at sige, at jeg har svært ved at genkende de beskrivelser, hr. Jens Thoft giver her i forbindelse med Palausagen.

Ved en folkeafstemning den 21. august 1987, som overværedes af en besøgsmission udsendt af FN's Formynderskabsråd, vedtog Palaus befolkning med 73,4 pct. af de afgivne stemmer en aftale om fri associering med

USA. Stemmeprocenten var 80, og afstemningen var i overensstemmelse med FN's principper for koloniafvikling. Dette resultat har regeringen taget til efterretning.

Tidligere folkeafstemninger om aftalen imødekom ikke det hidtil gældende krav i forfatningen om, at vedtagelsen af aftalen på grund af dens indhold skulle ske med $\frac{3}{4}$ af de afgivne stemmer. Imidlertid ændredes Palaus forfatning ved en folkeafstemning den 4. august 1987, således at der nu kun kræves simpelt flertal til vedtagelse af aftaler, som indeholder bestemmelser om nukleare spørgsmål.

Denne forfatningsændring, som krævede simpelt flertal og tilslutning fra $\frac{3}{4}$ af Palaus enkeltstater, vedtoges med 73,5 pct. af de afgivne stemmer og med tilslutning fra 14 af de 16 enkeltstater. Stemmeprocenten var 76.

FN's Formynderskabsråd fandt ikke anledning til at sende en besøgsmission til denne folkeafstemning, som man altså anså for et internt anliggende. Det er i øvrigt en opfattelse, regeringen deler.

Birgitte Husmark (SF):

Det er SF's opfattelse, at en del af Palaus vanskeligheder, også de tumultagtige tilstande, der har været, skyldes økonomiske vanskeligheder. Jeg vil derfor gerne spørge, om ministeren påtænker at iværksætte udviklingshjælp over Danida for at afhjælpe de økonomiske vanskeligheder på grund af et meget svagt erhvervsliv på Palau.

Jens Thoft (SF):

Har jeg forstået ministeren ret: den danske regering mener, at afstemningerne i Palau er foregået i overensstemmelse med vores opfattelse af demokrati? Har jeg forstået ministeren ret: Danmark vil ikke røre en finger for at støtte bevarelsen af Palaus atomvåbenfrie forfatning?

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvordan Danmark stillede sig, da vi havde sæde i Sikkerhedsrådet, for på det tidspunkt – jeg mener, det var i 1986 – foregik der hele tre afstemninger om Palaus forfatning. Mener ministeren, at det er sædvanligt, at man med få års mellemrum afholder indtil 10 folkeafstemninger om det samme tema? Mener den danske regering, at det er sædvanligt, at man fyrer $\frac{2}{3}$ af de offentligt ansatte med besked til